

**Besluit van het college van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit op grond van artikel 15.4 van de Telecommunicatiewet inhoudende het opleggen van een boete ter handhaving van het bepaalde in artikel 34, eerste lid onder d, 35, eerste lid, 36, eerste lid en 38, eerste lid, van het Besluit ONP huurlijnen en telefonie.**

**Kenmerk: OPTA/TN/2005/203364 (openbare versie)**

**Datum: 28 november 2005**

**A. Inleiding**

- 1 Dit besluit van het college van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (hierna: het college) is gebaseerd op artikel 15.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet (hierna ook: Tw). De in dit besluit aangeduide boetes wordt opgelegd aan Koninklijke KPN N.V. voor overtredingen begaan door KPN Telecom B.V. (hierna: KPN).
- 2 Aanleiding voor de boetes vormen de overtredingen zoals vastgesteld in het rapport van een toezichthoudend ambtenaar van het college van 18 november 2005, hierna: het Boeterapport, kenmerk OPTA/BO/2005/203306.

**B. FEITEN**

- 3 Naar aanleiding van – onder meer – een aantal door het college ontvangen klachten van concurrenten van KPN over overeenkomsten met zakelijke klanten die in strijd met de Telecommunicatiewet zouden zijn, heeft het college op 21 september 2004 aan KPN een informatieverzoek gericht waarin informatie werd gevraagd over meerjarige overeenkomsten met zakelijke klanten. KPN heeft, mogelijk in verband met de hierna te noemen melding, niet op die brief gereageerd. Ook nadien zijn bij het college klachten ingediend over overeenkomsten van KPN met zakelijke klanten, die in strijd met de Telecommunicatiewet zouden zijn.
- 4 Op 11 en 12 oktober 2004 heeft KPN mondeling bij het college melding gedaan van door KPN aan zakelijke klanten verstrekte kortingen voor openbare telefoniediensten en huurlijnen. Naar aanleiding van deze melding heeft KPN nadere informatie aan het college verstrekt. Voorts heeft KPN een intern onderzoek uitgevoerd en het college van de resultaten van dat onderzoek in kennis gesteld. Vervolgens heeft KPN een groot aantal overtredingen bij het college gemeld. De door KPN gedane meldingen zijn door toezichthoudend ambtenaren van het college onderzocht. Door middel van dit onderzoek zijn de door KPN gemelde feiten gevalideerd. In de loop van het onderzoek hebben de toezichthoudend ambtenaren, op basis van de door KPN verstrekte informatie en nader onderzoek, andere overtredingen vastgesteld. Dit betreft reeds op 1 januari 1999 bestaande overeenkomsten met zakelijke klanten, waarbij KPN de kortingsregeling BasicLine die met die klanten is overeengekomen, die KPN na 1 januari 1999 heeft voortgezet.
- 5 Gelet op de door KPN gemelde feiten en het verdere onderzoek door het college kan het volgende worden vastgesteld:
- a. KPN heeft in de periode vanaf 1 januari 2002 tot in ieder geval 12 oktober 2004 op grote schaal (onrechtmatige) individuele, aanvullende kortingen (hierna korthedshalve ook wel “individuele kortingen” genoemd) verstrekt voor vaste telefoondiensten aan (groot)zakelijke klanten. Het gaat hier om 173 gevallen en daarmee om 173 afzonderlijke overtredingen.
- b. KPN heeft in de periode van 1 december 2001 tot in ieder geval 12 oktober 2004 incidenteel (onrechtmatige) individuele, aanvullende kortingen verstrekt voor gereguleerde huurlijnen aan (groot)zakelijke klanten. Het betreft 7 gevallen en daarmee 7 afzonderlijke overtredingen.
- c. KPN heeft na de inwerkingtreding van het Besluit ONP huurlijnen en telefonie (hierna: Boht) op 1 januari 1999 een niet aangemelde en niet goedgekeurde kortingsregeling genaamd “BasicLine” voortgezet tot 15 augustus 2005 en is deze kortingsregeling in 312 gevallen aan klanten die reeds van de regeling gebruik maakten, blijven aanbieden. In 191

gevallen heeft dat er toe geleid dat hogere kortingen zijn verstrekt dan KPN was toegestaan binnen de door het college vastgestelde forfaitaire kortingsruimtes, zodat er sprake is van 191 afzonderlijke overtredingen.

In totaal heeft KPN derhalve (173 + 7 + 191=) 371 overtredingen begaan.

- 6 Wat betreft de constatering genoemd onder a en b geldt dat KPN een per individueel geval variërende korting toepaste op de tarieven van de genoemde gereuleerde diensten met het oog op vooral het behouden van een (groot)zakelijke klant. Het betrof hier extra of aanvullende kortingen, wat wil zeggen dat de kortingen werden verstrekt in aanvulling op andere toegestane kortingen. Nadat het verstrekken van individuele (onrechtmatige) kortingen op gereuleerde diensten binnen KPN in 2001 incidenteel had plaatsgevonden, groeide dit in 2003 en 2004 waar het ging om (groot) zakelijke klanten uit tot een bestendige praktijk waarbij ten behoeve van de verwerving en het behoud van die klanten structureel (onrechtmatige) kortingen werden verstrekt. Hierbij waren verschillende niveaus binnen KPN betrokken.
- 7 Voor de constatering onder c geldt dat uit onderzoek is gebleken dat KPN de kortingsregeling BasicLine – die stamt uit 1994 - heeft voortgezet, terwijl KPN bij het college had aangegeven deze regeling te zullen uifaseren. Hoewel KPN de regeling vanaf 1997 niet (meer) actief heeft aangeboden, is uit onderzoek naar voren gekomen dat een groot aantal (groot)zakelijke klanten van KPN BasicLine na 1 januari 1999 is blijven afnemen.
- 8 De feiten zijn door KPN niet bestreden. KPN erkent voorts dat de individuele kortingen voor vaste telefoondiensten en voor huurlijnen even zovele overtredingen van de telecomunicatieregelgeving opleveren. KPN bestrijdt wel dat de op basis van BasicLine verstrekte kortingen een overtreding van het Boht vormen en dat in 191 gevallen de forfaitaire kortingsruimte is overtreden. Het college gaat daar in par. F van dit besluit op in.
- 9 Het college heeft het Boeterapport op 18 november 2005 toegezonden. KPN heeft op 25 november 2005 op het rapport gereageerd.

### **C. Juridisch kader**

- 10 KPN is bij besluit van 15 november 2000 (kenmerk: OPTA/EGM/2000/202722) op grond van artikel 6.4 van de Telecommunicatiewet 1998 (hierna: Tw (oud)) aangewezen als een aanbieder van vaste telefonie die beschikt over een aanmerkelijke macht op de relevante markt. Bij besluit van 19 december 2002 (kenmerk: OPTA/EGM/2002/203803) is deze aanwijzing gecontinueerd. KPN is bij besluit van 17 april 2002 (kenmerk: OPTA/EGM/2002/200667) op grond van artikel 7.2 van de Tw (oud) aangewezen als een aanbieder van huurlijnen die beschikt over een aanmerkelijke macht op de relevante markten.
- 11 Op 19 mei 2004 is de gewijzigde Tw in werking getreden. Uit artikel 19.5, eerste lid, van de Tw volgt dat aanbieders van vaste openbare telefoondiensten die op 19 mei 2004 door het college waren aangewezen op grond van artikel 6.4, eerste lid van de Tw (oud), de aan deze aanwijzing verbonden verplichtingen behouden tot de inwerkingtreding van de besluiten, bedoeld in artikel 19.4, eerste lid Tw. Uit artikel 19.5, derde lid Tw volgt dat aanbieders van huurlijnen die op 19 mei 2004 door het college waren aangewezen op grond van artikel 7.2 van de Tw (oud), de aan die aanwijzing verbonden verplichting behouden tot de inwerkingtreding van de besluiten, als bedoeld in artikel 19.4, derde lid Tw. Hiermee worden de besluiten bedoeld waarin, op basis van de uitkomsten van de marktevaluatie, zal worden besloten tot handhaving, wijziging of intrekking van de bestaande aanmerkelijke marktmacht verplichtingen. Er zijn op dit moment geen besluiten, als bedoeld in artikel 19.4, eerste of derde lid, Tw genomen.
- 12 Als “aan de aanwijzing verbonden verplichtingen”, zoals bedoeld in artikel 19.5, eerste en derde lid Tw, gelden onder meer de in de artikel 7.1 juncto 7.3, eerste lid onder c en juncto 7.4, tweede lid onder a Tw (oud) genoemde regels met betrekking tot de tarieven van huurlijnen en van de vaste openbare telefoondienst. Deze regels zijn uitgewerkt in de

hieronder genoemde bepalingen uit het Boht. Het Boht is met ingang van 19 mei 2004 ingetrokken bij het Besluit universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen. Uit artikel 19.5, achtste lid, Tw volgt echter dat het college zijn bevoegdheden, zoals deze vóór 19 mei 2004, in verband met de in het eerste lid genoemde verplichtingen, aan hem bij of krachtens de hoofdstukken 6 en 7 Tw (oud) zijn toegekend, tot vierentwintig maanden na 19 mei 2004, behoudt.

13 Artikel 15, eerste lid, onder d, Boht bepaalt:

*“d. de tarieven zijn niet discriminerend en moeten gelijkheid van behandeling waarborgen;”*

Artikel 16, eerste lid, Boht luidt als volgt:

*“1. Een aanbieder van huurlijnen stelt voor huurlijnen kostengeoriënteerde tarieven vast.”*

Artikel 17, eerste en tweede lid, Boht, bepalen als volgt:

*“1. Op wijzigingen van tarieven van huurlijnen welke niet het gevolg zijn van toepassing van artikel 16, zesde of zevende lid, is artikel 16, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.*

*2. De aanbieder van huurlijnen, bedoeld in artikel 16, eerste lid, voert de voorgenomen tariefwijziging niet in dan nadat het college de voorgenomen tariefwijziging heeft goedgekeurd.”*

Artikel 18 Boht bepaalt:

*“Een aanbieder van huurlijnen is slechts met toestemming van het college gerechtigd een huurlijn te leveren tegen andere tarieven en leveringsvoorwaarden dan de bekendgemaakte.”*

14 Artikel 34, eerste lid, onder d, Boht bepaalt:

*“d. de tarieven zijn niet discriminerend en moeten gelijkheid van behandeling waarborgen;”*

Artikel 35, eerste lid, Boht luidt als volgt:

*“1. Een aanbieder van een vaste openbare telefoondienst, die krachtens artikel 6.4, eerste lid van de wet door het college is aangewezen, stelt kostengeoriënteerde tarieven vast voor het gebruik van het vaste openbare telefoonnetwerk en de vaste openbare telefoondienst.”*

Artikel 36, tweede lid, Boht bepaalt het volgende:

*“De aanbieder van een vast openbaar telefoonnetwerk en van een vaste openbare telefoondienst bedoeld in artikel 35, eerste lid, voert een voorgenomen tariefwijziging niet in dan nadat het college de voorgenomen tariefwijziging heeft goedgekeurd.”*

15 Op grond van artikel 38, eerste lid, van het Boht is KPN als aanbieder met aanmerkelijke marktmacht gerechtigd kortingen toe te passen, voor zover die transparant en niet-discriminerend zijn. Artikel 38, eerste lid, van het Boht bepaalt:

*“1. Een aanbieder van een vast openbaar telefoonnetwerk en van een vaste openbare telefoondienst bedoeld in artikel 35, eerste lid, is slechts gerechtigd kortingsregelingen toe te passen, indien deze kortingsregelingen transparant en niet-*

*discriminerend zijn. Deze kortingsregelingen behoeven de voorafgaande toestemming van het college. Aan een toestemming kunnen voorschriften worden verbonden. Een toestemming kan onder beperkingen worden verleend."*

- 16 Op 2 september 1998 heeft het college voor de beoordeling van de kostenoriëntatie van de telefoontarieven van KPN een beoordelingskader voor kortingen (hierna: het kortingenkader) vastgesteld voor de periode 1998-2002 . Onderdeel van dit kortingenkader is dat per deelmarkt wordt aangegeven in welke mate KPN korting mag geven (hierna: forfaitaire kortingsruimte), afhankelijk van de feitelijke concurrentie op de betreffende deelmarkt.
- 17 In de jaren daarna heeft het college ieder jaar de forfaitaire kortingsruimte per deelmarkt beoordeeld en, indien dat, gelet op de ontwikkelingen in de markt, noodzakelijk was, de kortingsruimte per deelmarkt aangepast. In zowel 2002 als 2004 is bezien of er aanleiding bestond het kortingenkader als zodanig te wijzigen. Het college heeft daartoe, op grond van onderzoek naar de verhoudingen binnen de markt, niet besloten. Het bestaande kortingenkader blijft van kracht tot de inwerkingtreding van de marktanalysebesluiten.
- 18 Op grond van artikel 15.4, vierde lid, juncto artikel 15.10, eerste lid, onder b, van de Tw (oud) kan het college een boete van ten hoogste € 450.000,- opleggen in geval van overtreding van de in artikel 15.1, derde lid, van de Tw (oud) bedoelde voorschriften.
- 19 Op 17 november 2004 heeft het college de Boetebeleidsregels OPTA ("Boetebeleidsregels") vastgesteld. Met deze Boetebeleidsregels geeft het college invulling aan zijn beleidsvrijheid ten aanzien van het vaststellen van de hoogte van boetes ingevolge artikel 15.4 Tw (oud) en wordt inzicht verschaft in de factoren die de hoogte van de boete bepalen.

#### **D. Vastgestelde overtredingen**

- 20 Vastgesteld wordt dat KPN de volgende overtredingen heeft begaan.

##### *Individuele kortingen vaste telefonie*

- 21 KPN heeft 173 maal in strijd met artikel 34, eerste lid, onder d, artikel 35, eerste lid, artikel 36, eerste en tweede lid en artikel 38, eerste lid, van het Boht, ongeoorloofde kortingen voor vaste telefonie verstrekt. De 173 overtredingen worden nader omschreven in bijlage 1 bij dit besluit.

##### *Individuele kortingen huurlijnen*

- 22 KPN heeft 7 maal in strijd met artikel 15, eerste lid, onder d, artikel 16, eerste lid, artikel 17, eerste en tweede lid en artikel 18 van het Boht ongeoorloofde kortingen voor huurlijnen verstrekt. De 7 overtredingen worden nader omschreven in bijlage 2 bij dit besluit.

##### *BasicLine*

- 23 KPN heeft 312 maal in strijd met artikel 38, eerste lid van het Boht de ongeoorloofde kortingsregeling BasicLine aangeboden. In 191 gevallen zijn kortingen verstrekt die niet vallen binnen de door het college vastgestelde forfaitaire kortingsruimtes. De 191 overtredingen bestaan uit het ongeoorloofd toepassen van de BasicLine kortingsregeling en op die wijze verstrekken van ongeoorloofde kortingen en worden nader omschreven in bijlage 3 bij dit besluit.

## **E. Zienswijze van KPN op het Boeterapport**

- 24 KPN heeft naar aanleiding van de toezending van het Boeterapport haar zienswijze gegeven. Deze zienswijze houdt – voor zover relevant – het volgende in:

KPN stelt zich op het standpunt dat de overeenkomsten, waarbij met klanten de BasicLine regeling is overeengekomen, geen overtreding vormen.

KPN heeft in deze zienswijze voorts mededeling gedaan van haar beslissing eigener beweging een bedrag van € 18 mln. aan haar concurrenten ten titel van schadevergoeding beschikbaar te stellen. Het bedrag van € 18 mln. wordt door KPN, onder enkele voorwaarden, onherroepelijk aan haar concurrenten aangeboden. Indien en zodra er na afwikkeling van alle vorderingen van concurrenten nog een bedrag resteert, blijft dit buiten het vermogen van KPN en vervalt dit aan de Staat.

## **F. Beoordeling**

- 25 De stelling van KPN dat het bij de overeenkomsten met betrekking tot BasicLine niet gaat om overtreding van art. 38 van het Boht is onjuist. KPN heeft in 1997 aangegeven de BasicLine-regeling te zullen uifaseren. In het najaar van 1998 is door KPN met het oog op het in werking treden van het Boht op 1 januari 1999 een aantal kortingsregelingen gemeld, welke regelingen door het college zijn beoordeeld. BasicLine is door KPN niet gemeld. Gelet op de toezegging van KPN BasicLine te zullen uifaseren is het college er van uitgegaan dat de overeenkomsten met klanten met een BasicLine-regeling door KPN zijn omgezet in overeenkomsten met een toegestane korting. Daar komt bij dat het Boht ook niet voorziet in een overgangsregeling voor bestaande kortingsregelingen. Dat betekent dat KPN alle kortingsregelingen, die zij na de inwerkingtreding van het Boht wilde hanteren, moest aanmelden. KPN heeft dat voor BasicLine niet gedaan. De BasicLine regeling is dan ook niet goedgekeurd. Daarom moet het verweer van KPN dat de overeenkomsten, waarbij met klanten de BasicLine regeling is overeengekomen, geen overtreding vormen, worden verworpen.

## **G. Boete**

### *Boetebeleidsregels OPTA*

- 26 Artikel 15.4, vierde lid, Tw (oud) bepaalt dat het college ingeval van overtreding van de bij of krachtens de in artikel 15.1, derde lid, Tw (oud) bedoelde voorschriften, waaronder overtreding van artikel 38, eerste lid, van het Boht, de overtreder een boete kan opleggen van ten hoogste € 450.000. Artikel 15.4, vijfde lid Tw bepaalt dat de hoogte van de boete in ieder geval wordt afgestemd op de ernst en de duur van de overtreding, alsmede op de mate waarin de overtreder daarvan een verwijt kan worden gemaakt.
- 27 Bij de vaststelling van de hoogte van de boete houdt het college overeenkomstig het bepaalde in artikel 15.4, vijfde lid, Tw in ieder geval rekening met de ernst en de duur van de overtreding alsmede met de mate waarin de overtreder daarvan een verwijt kan worden gemaakt. Blijkens de parlementaire geschiedenis van de Telecommunicatiewet kunnen afhankelijk van het geval ook andere factoren een rol spelen, zoals mogelijke recidive, de bereidheid van de betrokken ondernemer(s) om mee te werken aan het beëindigen van de overtreding, het behaalde voordeel, en dergelijke. Bij iedere boetebeschikking moet worden afgewogen hoe hoog de boete in dat concrete geval moet zijn.
- 28 De hoogte van de boete dient, behalve te worden afgestemd op de concrete omstandigheden van het geval (“maatwerk”), ook bij te dragen aan een doeltreffende toepassing van de Telecommunicatiewet. Als algemene maatstaf daarbij geldt dat de hoogte van de boete in ieder geval zodanig dient te zijn dat deze de overtreder weerhoudt van

nieuwe overtredingen (speciale preventie) en ook in algemene termen een afschrikkende werking heeft (generale preventie).

*Bij de boete in aanmerking te nemen omstandigheden*

29 Bij de hierna op te leggen boetes heeft het college de volgende feiten en omstandigheden betrokken:

- De overtredingen bestaan uit het verstrekken van verboden en niet door het college goedgekeurde kortingen, die zich hebben uitgestrekt over een zeer aanzienlijke periode (2001-2004 voor vaste telefonie en huurlijnen; 2000-2005 voor BasicLine)
- De betrokken bruto omzet van de overtredingen bedraagt (€ 164,9 + 27,2 + 99,2 =) € 291,3 mln. Het totaal aan onrechtmatig verstrekte kortingen bedraagt € 26,7 mln, zodat de netto betrokken omzet op (€ 149,9 + 25,0 + 89,6=) € 264,6 mln. kan worden vastgesteld
- De individuele kortingen werden in ieder geval vanaf 2003 op grote schaal met het oog op het behoud of terugwinnen van klanten toegepast, waarbij verschillende niveaus en verschillende afdelingen van KPN waren betrokken. Voor BasicLine is van belang dat het hier ging om een kortingsregeling, waarvan KPN nog voor de inwerkingtreding van de oude Telecommunicatiewet en het Boht had laten weten dat deze zou worden uitgefaseerd en welke regeling door KPN nooit aan het college ter goedkeuring is voorgelegd
- Het is aannemelijk dat KPN door deze handelwijze aanzienlijke voordelen heeft behaald. Zij heeft gebruik gemaakt van haar dominante positie op de markt voor vaste telefonie. Zij heeft hierdoor haar concurrentiepositie ten opzichte van haar concurrenten op de markten voor vaste telefonie en huurlijnen versterkt
- Het is eveneens aannemelijk dat concurrenten van KPN aanzienlijk nadeel door de handelwijze van KPN hebben geleden. De handelwijze van KPN heeft een negatieve invloed gehad op de groei van marktaandelen van de concurrenten in het (groot)zakelijke segment. De negatieve invloed van overtredingen van KPN op de markt van huurlijnen is door de beperkte omvang van de overtredingen minder. Het effect van de BasicLine-overtredingen is niet vast te stellen
- KPN heeft de overtredingen terzake van de individuele kortingen en kortingen voor huurlijnen aan het college vrijwillig gemeld; zij heeft uitvoerig intern onderzoek gedaan en het college van de resultaten van het onderzoek in kennis gesteld. Zij heeft voorts intensief meegewerkt aan het onderzoek van het college naar aanleiding van de melding van KPN
- KPN heeft genoemde overtredingen vrijwillig beëindigd
- KPN heeft, op advies van haar raadsman, voor de bestaande contracten voor vaste telefonie en huurlijnen aan haar klanten voor de reeds verschuldigde korting over de verstreken periode een bedrag gelijk aan de nog niet verstrekte kortingen bij wege van "schadevergoeding" gecrediteerd
- KPN heeft in haar zienswijze aangegeven een bedrag van € 18 mln. uit eigen beweging en onherroepelijk als schadeloosstelling voor haar concurrenten ter beschikking te zullen stellen
- KPN heeft het college verzocht te komen tot een versnelde afdoening

*Overwegingen met betrekking tot de hoogte van de boete*

30 In de zaak doet zich de bijzonderheid voor dat sprake is van een uitzonderlijk groot aantal overtredingen, te verdelen in drie verschillende categorieën (kortingen voor vaste telefoniediensten, huurlijnen en BasicLine-kortingen). Deze overtredingen moeten, gelet op het bepaalde in de Boetebeleidsregels, als zeer zwaar worden aangemerkt. De overtredingen zijn daarnaast, gelet op hun aard, omvang en effect als zeer ernstig aan te merken. Het college merkt daarbij op dat in verhouding tot vaste telefonie de relatieve ernst van huurlijnen en Basicline minder is. Het college betreft daarbij dat het effect van deze overtredingen op de markt minder goed is vast te stellen en dat de kortingen niet zijn verleend om klanten te behouden. De bij de overtredingen betrokken netto omzet (met aftrek van kortingen)

bedraagt € 264,6 mln., terwijl de betrokken bruto omzet € 291,3 mln. bedraagt. De totale onrechtmatig verstrekte kortingen belopen € 26,7 mln.

31 Per overtreding geldt een boetemaximum van € 450.000. Gelet op de kwalificaties “zeer zwaar” en “zeer ernstig” zou voor ieder van de overtredingen, indien deze op zichzelf zouden worden beschouwd, een boete moeten worden opgelegd ten bedrage van het maximale niveau van € 450.000 of een bedrag dat daar dicht bij ligt. Nu het hier echter gaat om een uitzonderlijk groot aantal overtredingen, die in hoge mate vergelijkbaar zijn en die in hun onderling verband moeten worden beschouwd, ligt het niet in de rede per overtreding een boete op of in de buurt van het maximum op te leggen. De boetebeleidsregels bevatten geen maatstaf waarmee in dit soort gevallen kan worden gekomen tot een matiging van het boetebedrag per overtreding. Bij na te melden boetes is het college er veronderstellenderwijs van uitgegaan dat de overtredingen zijn aan te merken als een grote overtreding. Redenerend vanuit die veronderstelling heeft het college een op te leggen boete voor het geheel van overtredingen berekend. Deze berekende boete is vervolgens herleid tot de individuele boetes. Dat heeft tot het volgende geleid.

32 De netto betrokken omzet van de overtredingen bedraagt € 264,6 mln. Bij het berekenen van de fictieve boete voor het geheel van overtredingen is, overeenkomstig de systematiek van de Boeterichtsnoeren van de Nma, uitgegaan van 10% (= € 26,5 mln.). Dit basisbedrag wordt vermenigvuldigd met ernstfactoren. Vervolgens wordt het aldus verkregen bedrag gematigd respectievelijk verzwaaard aan de hand van de volgende omstandigheden: melding van de overtredingen, medewerking aan het onderzoek door KPN, beëindiging van de overtredingen, vergoeding van door marktpartijen geleden schade en de bereidheid van KPN te komen tot een versnelde afdoening van het boetetraject.

33 Dit heeft geleid tot de vaststelling van een (boete)bedrag voor het totaal aan overtredingen van € 17.000.000,00 Daarbij heeft het college het volgende betrokken:

- *Ernst*: het college heeft de kortingen als zeer ernstig beoordeeld;
- *Melding*: de melding van de kortingen voor vaste telefonie diensten en huurlijnen is als boeteverlagende omstandigheid in aanmerking genomen
- *Medewerking*: de (mate van) medewerking van KPN bij het onderzoek door OPTA is als boeteverlagende omstandigheid in aanmerking genomen
- *Versnelde Afdoening*: de bereidheid van KPN mee te werken aan versnelde afdoening aan het boetetraject is als boeteverlagende omstandigheid in aanmerking genomen

KPN heeft uit eigen beweging en onherroepelijk een bedrag van € 18 mln. voor haar concurrenten beschikbaar gesteld ten titel van schadevergoeding. Het ligt niet op de weg van het college een uitspraak te doen over de hoogte van een schadevergoeding die KPN aan haar concurrenten verschuldigd is. Dit betreft een civiele aangelegenheid tussen KPN en haar concurrenten. Het college onthoudt zich dan ook van een oordeel over de mate waarin concurrenten door KPN schadeloos worden gesteld. Wel wordt het door KPN aan haar concurrenten ter beschikking gesteld bedrag door het college als relevant beoordeeld. Het college heeft hierin aanleiding gezien de voorgenomen boete substantieel te matigen.

34 Het boetebedrag kan worden opgedeeld in € 12.000.000,00 (vaste telefonie), € 1.000.000,00 (huurlijnen) en € 4.000.000,00 (BasicLine).

## H. Besluit

35 Het college besluit aan de rechtspersoon Koninklijke KPN N.V. boetes op te leggen tot een totaal van € 17.000.000,00, bestaande uit

- Een boete van telkens € 69.364,16 voor ieder van de in bijlage 1 onder VT-1 tot en met VT-173 aangeduide 173 overtredingen van de artikelen 34, eerste lid, onder d, 35, eerste lid, 36, eerste en tweede lid en 38, eerste lid van het Boht door ongeoorloofde individuele kortingen te verstrekken voor vaste telefonie,
- Een boete van telkens € 142.857,10 voor ieder van de in bijlage 2 onder HL-1 tot en met HL-7 aangeduide 7 overtredingen van de artikelen 15, eerste lid, onder d, 16, eerste lid, 17, eerste en tweede lid en 18 van het Boht door ongeoorloofde kortingen te verstrekken voor huurlijnen en
- Een boete van telkens € 20.942,41 voor ieder van de in bijlage 3 onder BL-1 tot en met BL-191 aangeduide 191 overtredingen van artikel 38, eerste lid, van het Boht door de ongeoorloofde kortingsregeling BasicLine toe te passen en op die wijze ongeoorloofde kortingen te verstrekken.

HET COLLEGE VAN DE ONAFHANKELIJKE POST EN TELECOMMUNICATIE AUTORITEIT,  
Namens het college,  
Voorzitter van het College

mr. C.A. Fonteijn

Belanghebbenden die zich met dit besluit niet kunnen verenigen, kunnen binnen zes weken, aanvangende met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekendgemaakt, daartegen een bezwaarschrift indienen bij de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Het college van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit  
Postbus 90240  
2509 LK Den Haag

onder vermelding van "Bezwaarschrift". Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en dient in ieder geval de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht, alsmede de gronden van het bezwaar te bevatten. Zo mogelijk dient een afschrift van het besluit en de overige op het bezwaar betrekking hebbende stukken te worden meegezonden.